

**Rakvere Vallavolikogu määruse
„Pahnimäe kaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

Looduskaitseaduse (LKS) § 10 lõike 7 p 2 kohaselt on kohaliku omavalitsuse volikogul õigus võtta kaitstav loodusobjekt kohalikul tasandil kaitse alla ja kehtestada ala kaitsekord. LKS § 8 lõike 1 kohaselt on igapäev õigus esitada kaitse alla võtmise algatajale ettepanek loodusobjekti kaitse alla võtmiseks. Ettepaneku võtta Pahnimägi kohaliku kaitse alla esitasid vallaelanikud. Eelnõukohase määrusega moodustatakse Pahnimäe maastikukaitseala alale, mis oli suures osas varasemalt (kuni 2015. a) kaitstavaks loodusobjektiks riiklikul tasandil.

Kaitseala asub Lääne-Viru maakonnas Rakvere vallas Päide ja Veltsi külas.

Pahnimäe maastikukaitseala oli riiklikul tasandil kaitstavaks loodusobjektiks vahemikus 1958-2015, eesmärgiga kaitsta Pahnimäe oosi ning selle asuvat muistse linnuse asukohta. 29. oktoobril 2015. a tunnistati Pahnimäe kaitse alla võtmise otsus Vabariigi Valitsuse poolt kehtetuks, kuna alal leiduvad niidukooslused jm looduskaitsealised väärtused ei omanud enam riiklikult olulist väärtust. Eelnõu menetluse käigus viitas Keskkonnaamet võimalusele jätkata ala kaitset kohalikul tasandil.

Volikogu määruse eelnõu ja seletuskirja esimese versiooni koostas ekspert Ester Valdvee, eksperdi hinnangu on andnud Kark OÜ. Eelnõu ja seletuskirja õigusekspertiisi on teinud SA Keskkonnaõiguse Keskuse jurist Siim Vahtrus (tel 742 4524, e-post siim@k6k.ee).

2. Eelnõu sisu, piirangute ja kaitse alla võtmise põhjendus

2.1. Kaitse alla võtmise eesmärkide vastavus kaitse alla võtmise eeldustele

Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta ja tutvustada piirkonnas erilist pinnavormi (Pahnimäe oos), maastikuilmet ning alaga seotud ajaloolis-kultuurilisi väärtusi, samuti tagada kaitsealuste liikide (III kaitsekategooria taimeliigi aas-karukella (*Pulsatilla pratensis*) ning II kaitsekategooria taimeliigi palu-karukella (*Pulsatilla patens*)) ja nende kasvukohtade kaitse.

Vastavalt LKS §-le 7 on kaitseala kaitse alla võtmise eeldused ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus ning linnu- ja loodusdirektiivi rakendamine. LKS § 4 lg 7 täpsustab, et kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal. Pahnimäe maastikukaitseala kaitse alla võtmise eelduseks on ohustatus, ajaloolis-kultuuriline ja esteetiline väärtus.

Pahnimäe oos on piirkonnas eriline pinnavorm, mis on ala väärtusliku maastikuilmne peamiseks komponendiks. Pinnavormil on lisaks esteetilisele väärtusele ka ajaloolis-kultuuriline väärtus, kuna tegemist on muistse linnuse asukohaga. Linnus koos pinnavormiga moodustab ajaloolise terviku, näidates linnuse seost algse reljeefiga. Pahnimäe oos (jäajatekkeline oos koos mõhnastikuga) on piirkonna ainuke kõrgem oos. Ala kasutatakse ka rekreatsioonitegevusteks (suusatamine, matkamine, rattasport), samuti lähedalasuvate koolide - Veltsi Lasteaed-Algkooli

ja Haljala Gümnaasiumi loodusõppe programmide läbiviimiseks. Väärtuste säilitamist ohustavad erinevad tegevused, eelkõige soov alal kaevandamist alustada, mille tagajärjel väärtuslik pinnavorm ja maastikuilme hävineks. Pinnavormi ja maastikuilme esteetiline, ajaloolis-kultuuriline väärtus ning ohustatus olid ka peamisteks põhjusteks, miks ala 1958. aastal riikliku kaitse alla võeti.

Kaitsealused taimeliigid aas-karukell (*Pulsatilla pratensis*) ning **palu-karukell** (*Pulsatilla patens*) kuuluvad vastavalt III ja II kaitsekategooriasse. Kuigi nende taimeliikide kaitse on eelkõige riigi ülesandeks, on need määratud maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks, et aidata kaasa LKS §-s 48 sätestatud eesmärkide täitmisele.

Lisaks eeltoodule on ala väärtuslik ning kaitse alla võtmine põhjendatud, kuna sellel asub triangulatsioonitorni asukoht (praegu geodeetiline punkt P078) ja ala kuulub Lääne-Viru teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ kohaselt rohevõrgustiku K3 rohekoridori hulka, sellel asuvad tähelepanuväärsed puud: jäme kask (ü 265 cm) ja vanad türnpuud ning Pahnimäe oos on osaliseks toitealaks 0,5 km kaugusel paiknevale Pahnimäe allikajärvikule (registrikood VEE4309200) (Eesti ürglooduse raamat).

2.2. Loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekus

Pahnimäe maastikukaitseala moodustatakse varasema riikliku kaitseala baasil. Seega ei ole tegemist täiesti uue kaitsealaga, vaid ala võetakse kohalikul tasandil oluliste väärtuste kaitseks kohaliku kaitse alla ning kehtestatakse alale kaasaegne, optimaalne kaitsekord. Kuna Pahnimäe oosi näol on tegemist piirkonnas ainulaadse maastikuelemendiga, millel on ka suur esteetiline ning ajaloolis-kultuuriline väärtus, on otstarbekas ala kaitsta kohalikul tasandil ka olukorras, kus sellel asuvad niidukooslused pole riiklikult olulise väärtusega.

2.3. Kaitstava loodusobjekti tüübi valik

Kuna kaitsealal on peamiseks kaitse-eesmärgiks maastiku ja selle väärtusliku elemendi, samuti alal leiduvate kaitsealuste taimede kaitse, siis on asjakohane võtta ala kaitse alla kaitsealana. Kuna tegemist on eelkõige pinnavormi ja maastikuilme kaitseks moodustatud alaga, on maastikukaitseala kõige sobivamaks kaitseala liigiks.

2.4. Kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndi piirid

Kaitseala piiritlemisel on lähtutud põhimõttest, et kaitsealasse on hõlmatud olulisemad kaitset vajavad loodusväärtused ning ala piirid peavad olema looduses selgelt tuvastatavad ja üheselt mõistetavad. Aluseks on võetud varasemalt riiklikul tasandil kaitse all olnud Pahnimäe maastikukaitseala piirid. Selguse huvides on piirina kasutatud valdavalt maaüksuste piire, osaliselt ka mõttelisi sirgeid ja kõlviku piire. Kaitseala koosneb ühest piiranguvööndist, mistõttu kattub vööndi piir ala välispiiriga.

Kaitseala koosseisu arvatakse jätkuvalt riigi omandis olev maa ning osaliselt Pahnimäe kinnistu (katastritunnus 66201:001:0534), Kiigemäe kinnistu (katastritunnus 66201:001:0360) ja Aksli kinnistu (katastritunnus 66201:001:0715). Kaitseala pindala on 19 hektarit.

Kaitseala idapiir kulgeb mööda Rakvere – Haljala maantee teemaa piiri valla piirist punktini koordinaatidega 6 586 624,3 ja 631 070,1 m. Tee jääb kaitsealast välja. Sellest punktist keerab piir läände, kulgedes mõttelise sirgena, kuni lõikub Asfaltbetooni maaüksuse (66201:001:0620)

põhjapoolse nurgapunktiga. Edasi kulgeb piir sama maaüksuse põhjapoolset piiri mööda ja jätkub samas suunas Pahnimäe maaüksuse (66201:001:0534) lõunapiiril ristumiseni Pahnimäe teega. Edasi kulgeb piir mööda Pahnimäe maaüksuse piiri kuni Karukella maaüksuse (66201:001:0535) edelanurgani. Siit kulgeb piir piki Karukella maaüksuse piiri Karukella maaüksuse kagunurgani, sealt edasi Karukella maaüksuse kirdenurgani. Sellest nurgast kulgeb piir mõttelise sirgena punktini koordinaatidega 6 586 895,7 ja 630 693,0. Edasi kulgeb piir Kiigemäe maaüksuse (66201:001:0360) sees ümber elamumaa, läbides punkte koordinaatidega 6 586 968,1 ja 630 759,7 m, 6 587 010,3 ja 630 750,6 m, 6 587 025,0 ja 630 686,9 m kuni punktini koordinaatidega 6 587 070,1 ja 630 639,1. Edasi kulgeb piir Veltsi karjääri maaüksuse (66201:001:1110) idapiiri mõttelise pikendusena kuni Veltsi karjääri maaüksuse kirdenurgani. Sealt edasi keerab piir idasse, kulgedes mõttelise sirgena Rakvere - Haljala maantee teemaa piiri (tee jääb kaitsealast välja) ja valla piiri ristumiskohani.

2.5. Kaitsekord

2.5.1. Kaitsekorra kavandamine

Kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi (ekspert Ester Valdvee) ning kaitseala tsoneeringu ja kaitse-eeskirja koostatud eksperdiarvamust (Kark OÜ).

Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagavad kaitse-eesmärkide saavutamise ning oleksid proportsionaalsed saavutatavale efektile.

Kaitseala kaitse-eeskiri seab kitsendused omandiõigusele (PS § 32). Keskkonda mõjutava tegevuse õigusliku regulatsiooni aluseks on PS §-st 5 tulenev loodusvarade ja loodusressursside kui rahvusliku rikkuse säästva kasutamise põhimõte. Elu- ja looduskeskkonna säästmise ja sellele tekitatud kahju hüvitamise kohustus tuleneb PS §-st 53. Tulenevalt PS §-dest 5, 32 ja 53 ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja looduskaitse seaduse alusel võib omandiõigust looduskaitse eesmärkidel piirata. Omandiõiguse põhiolomuse säilimiseks peavad seadusest tulenevad piirangud olema proportsionaalsed ehk piirangu eesmärgi saavutamiseks sobivad, vajalikud ja mõõdukad. Kaitse-eeskirjaga piirangute seadmise eesmärgiks on alal leiduvate, kohalikul tasandil oluliste loodusväärtuste säilimine. Neid eesmärke saab lugeda legitiimseteks, kuna LKS kohaselt on loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmine lubatav esteetilise ja ajaloolis-kultuurilise väärtusega pinnavormi, maastikuilme ja kaitsealuste taimeliikide kaitse eesmärgil. Abinõu on vajalik, kui eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise isikut vähem koormava abinõuga, mis on vähemalt sama efektiivne. Kaitse-eeskirja regulatsiooni eesmärgi (loodusväärtuste säilimine) täitmiseks ei ole muid vähemalt sama efektiivseid, kuid isikuid vähem koormavaid meetmeid. Abinõu mõõdukuse üle otsustamiseks tuleb kaaluda ühelt poolt isikutele antud õigusesse sekkumise ulatust ja intensiivsust, teiselt poolt aga eesmärgi tähtsust. Valitud piirangud on ka mõõdukad. Erinevate piirangute proportsionaalsust käsitletakse lähemalt allpool.

Kaevandamisalase ettevõtluse korral on teada risk, et tegevust ei saa võimaldada juhul, kui see kahjustab ülemääraselt loodust või elukeskkonda. Ettevõtlusvabadus ei anna isikule piiramatut õigust nõuda rahvusliku rikkuse ega riigi vara kasutamist oma ettevõtluse huvides. Omandiõigus ja ettevõtlusvabadus ei ole piiramatud õigused. Kaitse-eeskirjaga alale seatud eesmärk kaalub üles omandiõiguse ja ettevõtlusvabaduse riive.

Käesolev kaitse-eeskirja eelnõu ei reguleeri kaitsealal lautri ja paadisilla ehitamist, kalapüüki, roo varumist ning veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmist, kuna alal puuduvad veekogud.

2.5.1. Lubatud tegevused

Kaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohaselt on piiranguvööndis lubatud majandustegevus, arvestades eelnõus sätestatud erisusi. Võrreldes LKS § 31 sätestatud piirangutega on kaitsekorras ette nähtud rida leevendusi, st lubatud tegevusi, mille keelamine ei ole kaitse-eesmärkide saavutamiseks vajalik ja seega proportsionaalne eesmärgi suhtes.

Kaitsealal on lubatud jahipidamine. Jahipidamise keelamiseks puuduvad looduskaitseelised põhjused ning jahipidamine alal võib olla vajalik nt vigastatud või ohtliku metslooma laskmiseks/püüdmiseks. Samas tuleb jahipidamisel kinni pidada kõigist jahiseaduses ning selle alusel antud määrustes sätestatud ohutusnõuetest ning vältida ala küllastajate või lähedalasuvatel kinnistutel viibivate inimeste ohtu seadmist.

Kaitsealal on telkimine ja lõkke tegemine lubatud vaid kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Kontrollimatu telkimine ja lõkke tegemine võivad ohustada kaitseväärtusi, sh II ja III kaitsekategooria taimeliikide isendeid ja kasvukohti. Hetkel alal ettevalmistatud telkimise ja lõkketegemise kohad puuduvad ning puudub ka oluline vajadus nende rajamiseks. Samas annab kaitse-eeskiri võimaluse vastava huvi ilmnemise korral neid kaitseala valitseja nõusolekul rajada ning kasutada.

Kaitsealal on piiratud rohke osalejate arvuga rahvaürituste korraldamist selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas. Kuni 50 osalejaga üritusi võib ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohtades korraldada ilma kaitseala valitseja nõusolekuta, rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamiseks on vajalik taotleda kaitseala valitseja nõusolekut. Piirang on vajalik eelkõige kaitsealuste liikide kasvukohtade kaitseks ja maastiku kahjustamise vältimiseks. Nõusoleku andmisel saab kaitseala valitseja seada tingimusi ja piiranguid, mis välistavad ürituste korraldamise viisil, mis kahjustaks kaitstavaid liike või maastikku. Väiksema osalejate arvuga (kuni 50 osalejat) rahvaürituste puhul kaitseala valitseja nõusoleku küsimine tooks kaasa suure halduskoormuse ning oleks võrreldes riiklikul tasandil kaitstavate alade kaitsereeglitega liigselt range. Leevendus võimaldab mh lähedalasuvatele koolidele teha alal õuesõpet ilma iga kord selleks eraldi nõusolekut küsimata.

Kaitsealal on lubatud jalgratastega sõitmine radadel ning mootorsõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sealhulgas metsa- ja põllumajandustöödel. Alal puuduvad sõiduteed, mistõttu ei ole reguleeritud liiklemist teel. Jalgratastega sõitmine alal on piiratud radadega, kuna ka järjepidev sõitmine rattaga väljaspool teid kahjustab lõpuks pinnast suurel määral ning võib kahjustada kaitsealuste liikide kasvukohti ning pinnast. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 33 lg 2 kohaselt on rajad teed, mis pole rajatised. Erandjuhul, mil mootorsõiduki ning maastikusõidukiga tohib alal väljaspool teid sõita, on sätestatud LKS § 30 lg 3 eeskujul ning tulenevalt LKS § 31 lg 2 p-st 10. Alal asuvad kinnistud on kõik maatulundusmaa sihtotstarbega ning metsamajandamine ning põllupidamine on alal kaitse-eeskirja kohaselt lubatud tegevused, mistõttu tuleb jätta võimalus alal nende tööde tegemiseks sõita.

Kaitsealal on lubatud biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine vaid põllumaal. Alal leidub vähesel määral põllumaid, kus ei leidu looduslikke kooslusi, mistõttu on seal biotsiidi,

taimekaitsevahendi ja väetise kasutamise lubamine põhjendatud. Väljaspool põllumaid (sh metsaaladel) on nende kasutamine keelatud. Piirang on põhjendatud, kuna biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine väljaspool põllumaid kahjustab looduslikku tasakaalu, vähendab koosluste mitmekesisust ja liigilist mitmekesisust. Samuti soodustab nende kasutamine osade liikide domineerimist.

Kaitseala valitseja nõusolekul on alal lubatud uuendusraie ning mootorsõiduki ja maastikusõidukiga sõitmine kaitse-eeskirja § 5 lõikes 5 nimetatata juhtudel. Uuendusraie piiramiseks üldjuhul vajadus puudub, kuna metsakooslused ei oma alal kõrget looduskaitse väärtust ning ajalooliselt on ala olnud lage. Samas annab kaitse-eeskiri kaitseala valitsejale võimaluse seada uuendusraie suhtes täiendavaid tingimusi, kui raietegevus ilma nendeta võiks ohustada kaitstavaid väärtusi (maastikuilmet või kaitstavate liikide kasvukohti). Uuendusraie teostamiseks on seega lisaks Keskkonnametilt metsateatise taotlemisele vaja küsida ka kaitseala valitseja nõusolekut. Kaitse-eeskiri annab võimaluse põhjendatud vajadusel lubada mootorsõiduki või maastikusõidukiga sõitmist ka juhtudel, kui see kaitse-eeskirjast tulenevalt juba ilma kaitseala valitseja nõusolekuta lubatav ei ole.

Ehitustegevus on alal üldjuhul keelatud, välja arvatud tehnovõrgurajatiste püstitamine ning ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks kaitseala valitseja nõusolekul. Ehitustegevuse keelamine on põhjendatud, kuna see kahjustab kaitstavat pinnavormi ja rikub maastikuilmet. Lisaks eeldab uue hoonestuse rajamine ka uute kommunikatsioonide rajamist (elekter, vesi, reovesi, teed jmt), mis omakorda põhjustab pinnavormi ja maastikuilme kujundamist/rikkumist. Erandid on kehtestatud selleks, et vajadusel varustada ümberkaudseid elanikke vajalike teenustega ning lubada ehitiste püstitamist kaitseala tarbeks (nt tähised, infotahvlid jmt). Ala on potentsiaalne puhke- ja sportimisala, mistõttu on jäetud võimalus selle välja arendamiseks viisil, mis ei kahjusta kaitse-väärtusi. Väikesemahulised arendused (matkaraja rajamine, infotahvlid, puhkekoht jmt) ei kahjusta pinnavormi ning võimaldavad inimestel looduses viibida, edendada loodusharidust jne.

2.5.2. Keelatud tegevused

Kaitsealal on keelatud uue maaparandussüsteemi rajamine. Veerežiimi muutmine, mis maaparandussüsteemi rajamisega kaasneks, on tavaliselt olulise keskkonnamõjuga tegevus, mis mõjutab kooslusi ja liike negatiivselt. Tegemist on suurt piirkonda hõlmava tegevusega, mille mõju ulatub ka ümbritsevatele aladele. Veerežiimi muutused muudavad kasvukohatingimusi ja seeläbi ka koosluste liigilist koosseisu ja mitmekesisust. Kuna maaparandusseaduse kohaselt ei käsitleta maaparandussüsteemina väikesemahulist kuivendusvõrku, mis rajatakse õuemaale hoone või hoonestuse teenindamiseks, ei mõjuta piirang väikesemahuliste kuivendusvõrkude rajamist. Alal puudub ka vajadus suuremahuliste maaparandussüsteemide rajamiseks, kuna tegemist on kõrgema kohaga, mis kuivendust ei vaja ning ka ala vahetus läheduses ei leidu maaparandussüsteeme.

Kaitsealal on keelatud maavara kaevandamine. Kaevandamistegevus on kõige olulise ohutegur, mis ohustab oosi säilimist ning selle keelamine oli ka peamine põhjus, miks Pahnimäe maastikukaitseala 1958. a moodustati. Kaitseala loomine on aidanud oosi tänasel kujul edukalt säilitada. Teadaolevalt on piirkonnas ka praegu aktiivne huvi oosi maavarade kaevandamise eesmärgil kasutada, mistõttu on piirang jätkuvalt aktuaalne. Maavara kaevandamisega kujundatakse ümber maastikku, hävitatakse taimede (sh kaitsealuste taimeliikide) kasvukohad ning rikutakse maastikuilmet – seega hävitaks kaevandamine kaitstavad väärtused. Samuti võib see mõjutada piirkonna veerežiimi. Seetõttu on kaevandamise keelamine kaitseväärtuste

säilitamiseks hädavajalik meede, millest leebema vahendiga ei ole kaitse-eesmärke võimalik saavutada. Arvestades pinnavormi ainulaadsust piirkonnas ning suurt avalikku huvi maastikuilme säilimise vastu, on piirang ka mõõdukas.

Kaitsealal on keelatud puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, sest see vaesustab looduslikku mitmekesisust ja maastikuilmet. Puhtpuistud ei ole Eesti loodusmaastikule omased.

Pinnase, kaitsealuste taimede kasvukohtade ja maastikuilme kaitseks on kaitsealal üldjuhul keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu juhul, kui pinnas seda võimaldab (vedu on võimalik pinnast kahjustamata).

2.5.3. Tegevuse kooskõlastamine

Tegevused, mis on keelatud, kui selleks ei ole kaitseala valitseja nõusolekut, on määratud vastavalt looduskaitseseaduse § 14 lõikele 1. Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid, kehtestada detail- ja üldplaneeringut, lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, anda projekteerimistingimusi, anda ehitusluba, rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist, jahiulukeid lisasööta.

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamist või kaitseala seisundit. Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

Tegevuste kooskõlastamisel saab kaitseala valitseja esitada tingimusi, millega välditakse kaitsealadel majandustegevuse kahjustavat mõju. Vastava kaalutusõiguse kaudu on võimalik otsida ning leida lahendusi, kus tegevus loodusväärtusi ei kahjusta, ühitades looduskaitse ja arendushuvid.

3. Menetluse kirjeldus

Pahnimäe maastikukaitseala kaitse-eeskirja avalikustamine toimus 2. maist kuni 16. maini 2016. a. Selles ajavahemikus toimus avalik väljapanek Rakvere vallamajas ning Rakvere valla kodulehel aadressil www.rakverevald.kovtp.ee. Avalik arutelu toimus Rakvere vallamajas (Vallikraavi 8, Rakvere) 20. mail 2016 algusega kell 15.00, arutelust võttis osa 6 inimest.

Alljärgnevas tabelis on välja toodud avalikustamise käigus laekunud seisukohad ning nendega arvestamine

Arvamuse esitaja nimi ja seos eelnõuga	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus

Peep Nõggo (Kiigemäe kinnistu omanik)	Kaitseala loomine vastuolus maaomaniku huvidega, palub selgitada kaitse alla võtmise eeldusi ja avalikku huvi sellev vastu.	Maaomanikule selgitati kaitse alla võtmise eelduseid, mõnevõrra leevendati alal kehtivaid piiranguid (nt lubatud biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine põllumaal, tehnovõrgu rajatiste püstitamise). Täiendatud on ka seletuskirja.
OÜ Largemar (kaevandusettevõtte, kes on huvitatud kaevandamisest Kiigemäe kinnistul)	Puudub selgus kaitse alla võtmise eelduste osas, kaitse alla võtmine oleks kinnistuomanike suhtes ebaproportsionaalne, kaitse alla võtmise otsus on ebapiisavalt põhjendatud.	Täiendatud-täpsustatud eelnõu sätteid ning seletuskirja – selgelt välja toodud piirangute põhjused ning analüüsitud nende proportsionaalsust.
Keskkonnaamet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Määruse eelnõu alguses on üleliigsed viited LKS sätetele. 2. Täiendada määruse eelnõu § 1 lg 3 toodud kaitse-eesmäärke. 3. Muuta raiepiirangute sõnastust, viies need vastavusse LKS §-ga 31. 4. Eelnõu seletuskirjas tuleks põhjendada lubatud ja keelatud tegevuste valikut. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestatud, üleliigsed viited kõrvaldatud. 2. Arvestatud, kaitse-eesmärkide loetelu on muudetud vastavalt Keskkonnaameti ja eksperdi soovitudele. 3. Arvestatud, raiepiirangute sõnastust on muudetud vastavalt Keskkonnaameti soovitudele. 4. Arvestatud, seletuskirjas on välja toodud pikemad põhjendused lubatud ja keelatud tegevuste osas.

4. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

5. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätteid, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.